

**JUDEȚUL IALOMIȚA
CONSILIUL LOCAL
AL ORAȘULUI CĂZĂNEȘTI**

**Anexă
la Hotărârea nr.65 din 28.08.2020**

**PROGRAMUL UNITAR DE ACȚIUNE DE COMBATERE A
VECTORILOR**

pentru perioada august 2020- iulie 2021

U.A.T. ORAȘ CĂZĂNEȘTI

1. DOMENIUL DE APLICARE

Componența - dezinsecția, dezinsecția și deratizarea (D.D.D.), conform Legii nr. 101/2006 republicată, cu modificările și completările ulterioare este parte integrantă a Serviciului de salubritate. Acest serviciu face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice, conform Legii nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. SCOPUL ELABORĂRII

Scopul elaborării **Programului anual de acțiune de combatere a vectorilor** din Orașul Căzănești este îndeplinirea obiectivului principal de reducere și menținere a densității populațiilor de țânțari și alte insecte de interes medical, precum și a rozătoarelor sinantropice sub nivelul stării de disconfort și diminuarea riscului de transmitere a unor agenți infecțioși prin acești vectori.

3. REFERINȚE NORMATIVE

- Legea nr. 114/1996 a locuinței, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr. 50/2000 privind măsurile de colaborare dintre Ministerul Sănătății și autoritățile administrației publice locale în aplicarea reglementărilor din domeniul sănătății publice, aprobată prin Legea nr.462/2002;
- Legea nr. 462/2002 privind măsurile de colaborare dintre Ministerul Sănătății Publice și autoritățile administrației publice locale în aplicarea reglementărilor din domeniul sănătății publice;
- Legea nr. 360/2003 privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase, republicată;
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului Sănătății nr. 119/2014 privind normele de igienă și mediul de viață al populației, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr. 617/2014 privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (ITE) m. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide;
- HCL nr. 57/29.06.2020 privind aprobarea Regulamentului Serviciului Public de Salubritate a Orașului Căzănești pentru activitățile de dezinsecție, dezinsecție și deratizare, cu modificările ulterioare.

4. DEFINIȚII. ABREVIERI

a) Definiții

- *autoritate competentă de reglementare* - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice;
- *deratizare* - activitatea de stârpire a rozătoarelor prin otrăvire cu substanțe chimice sau prin culturi microbiene;
- *dezinsecție* – activitatea de distrugere a germenilor patogeni cu substanțe specifice, în scopul eliminării surselor de contaminare;
- *dezinsecție* - activitatea de combatere a artropodelor în stadiul de larvă sau adult cu substanțe chimice specifice;
- *licență* - actul tehnic și juridic emis de A.N.R.S.C., prin care se recunoaște calitatea de operator al serviciului, precum și capacitatea și dreptul de a presta una sau mai multe activități ale acestuia;
- *vector* - organism (insectă, rozătoare) care răspândește un parazit, un virus sau germeni patogeni de la un animal la altul, de la om la om ori de la animale la om.

b) Abrevieri

- D.D.D. - dezinsecție, dezinsecție, deratizare
- D.S.P. - Direcția de Sănătate Publică
- D.S.V.S.A. - Direcția de Sănătate Veterinară și Siguranța Alimentelor

A.N.R.S.C. - Autoritatea Națională de Reglementare pentru Servicii Comunitare de Utilități Publice.

5. DESCRIEREA

5.1. Generalități

În conformitate cu prevederile Legii nr. 51/2006 republicată raporturile juridice dintre unitățile administrativ-teritoriale și operatori, sunt reglementate prin contractele de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice, în cazul gestiunii delegate.

Evaluarea epidemiologica vectorilor biologici

Agenții vectori, precum insectele și rozătoarele sinantropice, transportă pe suprafața corpului și în corp germeni patogeni (bacterii, virusuri, ouă de paraziți, spori, mucegaiuri, etc) putând favoriza apariția unor boli periculoase pentru om și animale.

Tânțarii sunt vectori biologici în propagarea mai multor boli pe suprafețe întinse ale globului. Aceste insecte hematofage provoacă pe lângă disconfort și transmiterea de organisme patogene care determină îmbolnăviri la om și animale, cum ar fi: malaria, arboviroze, etc., provoacă leziuni cutanate, introducerea de substanțe iritante ce conțin principii farmacologice active dând reacții locale uneori severe la copii și persoanele sensibile.

Muștele sinantropice sunt agenți importanți de disconfort, rolul lor epidemiologic în transmiterea unor afecțiuni digestive este considerabil. Ele au caracteristici de structură și viață care favorizează transmiterea agenților patogeni: se înmulțesc foarte repede, au mobilitate mare, nu sunt pretențioase la hrană, pe suprafața corpului au numeroși perișori care permit transportul microbilor. Venind în contact cu locurile cele mai murdare și totodată cu alimentele, ele pot transmite ca vectori mecanici o serie de boli bacteriene, virale sau parazitare, cu poartă de intrare digestivă, printre care bolile diareice și toxiiinfecțiile alimentare. Majoritatea condițiilor care favorizează abundența muștelor sunt corelate cu un nivel nesatisfăcător de igienă a locuințelor și a mediului din unele zone ale orașului.

Rozătoarele cele mai frecvente în orașul Căzănești sunt șobolanul cenușiu (*Rattus norvegicus*) și șoarecele de casă (*Mus musculus*). Sunt viețuitoare cu o largă răspândire pe suprafața globului și adaptate la cele mai diverse condiții de mediu. Posedă acuități senzoriale deosebite: miros foarte ascuțit, simț tactil, auzul în banda ultrasonică, văzul nocturn (detectează mișcări până la 10 m), gustul foarte dezvoltat. Prolificitatea este mare: o pereche de șobolani poate avea într-un an 500 descendenți direcți și 200.000 descendenți totali. Atacă deseori puii de păsări sau animalele domestice care din anumite motive (bolnave) nu se pot apăra. În literatură sunt citate cazuri de agresivitate și față de om. La nivelul posibilităților actuale economice și științifice, trebuie acceptat că rozătoarele nu pot fi distruse total, ci doar putem limita proliferarea și răspândirea lor.

Rozătoarele constituie rezervoare de infecție pentru numeroși agenți patogeni: virusuri, microbi, paraziți, fungi care pot provoca boli la om și animale. Șoarecii și șobolanii sunt vectori periculoși răspândind: rabia, micozele, tifosul, ciuma, lepra, hepatita infecțioasă, leptospiroza, bruceloză, pesta porcină, trichinoza, teniaze, etc. Toate aceste maladii sunt transmise prin contaminarea alimentelor și a apei cu dejectele rozătoarelor (urine, fecalele), ectoparaziți hematofagi (pureci, păduchi, căpușe), prin insecte neparazite (muște, tăuni, furnici), direct (mușcătură), transport mecanic (suprafața corpului), animale domestice (pisică, câine, porc, păsări). Produc pagube economice importante prin: consumul direct de produse agroalimentare, alterare (roadere, poluare, împrăștiere), deteriorarea ambalajelor (saci, cutii, lăzi, etc.), construcțiilor și instalațiilor. Produsele atacate sunt contaminate cu dejecțiile rozătoarelor imprimându-le un gust și un miros neplăcut.

Căpușele se găsesc în număr mare în zonele împădurite, în iarba înaltă din spațiile verzi, pe câmpii și zonele umede și sunt active începând cu temperatura de 7°C. Căpușele fac parte din clasa arahnidelor și se întâlnesc în toate țările lumii. Sunt cunoscute aproximativ 850 de specii. Ele sunt paraziți mici care asemenea păianjenilor, se hrănesc cu sângele animalelor pe care le parazitează cum ar fi: câini, oameni, păsări, câprioare, rozătoare mici și alte animale. Maeștrii ai deghizărilor,

căpușele stau ascunse în vegetație unde cu ajutorul senzorilor pot detecta viitoarele gazde din apropiere. Ele se urcă pe organismul gazdă în momentul în care acesta traversează zona de vegetație. Căpușele cu ajutorul aparatului bucal se hrănesc prin înțepat și supt și se prind ferm de pielea gazdei. Sunt necesare mai multe zile până când sunt saturate cu sânge. În acest timp masa lor corporală crește semnificativ. Ciclul biologic al căpușelor (larvă, nimfă și adult) are nevoie de 3 gazde pe care se dezvoltă consumându-le sângele. O femelă adultă consumă cel puțin 0,6 ml sânge și depune cel puțin 10.000 de ouă, astfel se explică creșterea imensă a populației de căpușe. Activitatea de supraveghere și evaluare a faunei locale de insecte de interes medical și a rozătoarelor sinantropice, susținută de personalul de specialitate din cadrul D.S.P. Ialomita pune în evidență următoarele:

- dezvoltarea focarelor larvare și de *culicide* adulte (țânțari) din subsolurile imobilelor, cât și din habitatele exterioare (spații verzi limitrofe, zone recreaționale etc.);
- dezvoltarea în toate zonele orasului a populațiilor de rozătoare sinantropice (șoareci, șobolani) localizate în rețeaua de canalizare și în subsolurile blocurilor de locuințe;
- proliferarea, mai ales în sezonul cald, și a altor categorii de vectori biologici (gândaci de bucătărie și de canal, pureci, furnici, căpușe etc.) implicați în transmiterea unor agenți patogeni periculoși pentru om și animale.

5.2. Documente utilizate, trasabilitate, modul de lucru și responsabilități

5.2.1. Evaluare operațională

Acțiunile de combatere a vectorilor biologici se impun a fi efectuate obligatoriu atât pe spațiile domeniului public (ex: spații verzi, parcuri, clădiri ale instituțiilor publice, etc.), cât și pe spațiile domeniului privat (ex: subsoluri, casa scârilor, clădirile operatorilor economici, etc.).

Asociațiile de proprietari, operatorii economici, precum și alte categorii de unități sunt obligate, conform legislației, să asigure în spațiile deținute, combaterea focarelor de insecte și rozătoare. În acest sens, vor solicita administrației publice locale ca prin operatorul caruia i s-a delegat serviciul de salubritate pentru activitățile de dezinsecție, dezinfectie și deratizare, licențiat A.N.R.S.C. pentru această componentă a serviciului public de salubritate, să execute operațiuni de profilaxie sanitară (dezinsecție și deratizare).

5.2.2 Cadrul tehnic și organizatoric, general, al programului unitar de acțiune de combatere a vectorilor în Orasul Căzănești

Etape de desfășurare

a) Etapa preoperațională - popularizarea acțiunii prin mijloace de mass - media.

Operatorul informează, în scris, în prealabil, conducerea orasului Căzănești în legătură cu perioada de desfășurare a operațiunilor de combatere chimică a vectorilor biologici și măsurile ce trebuie luate de populație în vederea prevenirii unor accidente sau intoxicații la om și animale. În baza celor convenite cu UAT Căzănești, operatorul procedează la declanșarea procedurilor de informare a populației, cu minim 3 zile înaintea operațiunilor de D.D.D., asigurându-se că populația, pe toată perioada desfășurării Programului, va evita staționarea în zonele de acțiune a echipelor D.D.D. și va acorda o atenție sporită supravegherii copiilor și animalelor de companie, va sprijini și va respecta principiile și normele ce vizează această activitate de importanță majoră pentru sănătatea publică.

Anunțul public de informare a populației va conține minim următoarele:

1. tipul operațiunii ce urmează a se efectua;
2. perioada efectuării tratamentelor;
3. substanțele utilizate, gradul de toxicitate a acestora;
4. măsurile de protecție ce trebuie luate, în special cu referire la copii, bătrâni, bolnavi, albine, animale și păsări.

Popularizarea acțiunii operatorului, va fi coordonată de către viceprimar în colaborare cu Compartimentul Relații cu publicul. Pentru activitățile de dezinfectie, dezinsecție și deratizare prestate de operator către beneficiari persoane fizice și juridice, sarcina informării revine

operatorului.

b) Etapa operațională

Acțiunile specifice activităților de dezinsecție, dezinsecție și deratizare din Program se vor desfășura, de regula, pe o perioadă de 1-3 zile lucrătoare, perioadă ce poate fi prelungită dacă condițiile meteorologice nu vor fi favorabile, operatorul fiind obligat să reia procedura de informare a populației conform pct. a) - etapa preoperațională.

Operațiunile se vor executa conform metodologiei Ministerului Sănătății pentru acțiunile de amploare. Arealul operațional va fi sectorizat după topografia orasului. Funcție de amploarea acțiunii, operatorul are responsabilitatea de a stabili și aplica măsuri de protecție a personalului de intervenție și supraveghere, măsuri de prevenire a poluării mediului, măsuri pentru prevenirea accidentelor, protecția populației, mamiferelor, păsărilor, albinelor, etc.

Operatorul are obligația de a executa și garanta calitatea operațiunilor conform normelor specifice, în vigoare, pentru fiecare tip de acțiune în parte.

Personal calificat implicat în acțiune

Pentru efectuarea operațiunilor de combatere chimică și acoperirea integrală a teritoriului inclus în program în perioada propusă, operatorul are responsabilitatea de a utiliza numai personal calificat - agenți D.D.D., numărul acestora fiind stabilit funcție de amploarea acțiunii.

Personal de supraveghere și coordonare a operațiunilor

Pentru asigurarea bunei desfășurări pe toată durata a operațiunilor din cadrul programului de dezinsecție - deratizare, prevenirea unor efecte colaterale nedorite și de protecție a stării de sănătate a populației, responsabilitățile de coordonare și verificare a calității lucrărilor sunt în sarcina operatorului, responsabilitatea de supraveghere/monitorizare este în sarcina Primăriei Orasului Căzănești. D.S.P. Ialomița prin compartimentul de profil are responsabilitatea de a îndruma și/sau supraveghea acțiunile, preluând și responsabilitatea de coordonare funcție de necesitate/specificul acțiunilor.

Utilaje și aparate

Operatorul are responsabilitatea asigurării utilajelor și/sau aparaturii de administrat insecticide/ larvicide /pesticide/ratacide/dezinfectanți/biocide, etc., funcție de specificul acțiunilor și aria de intervenție.

Dotarea de bază ce trebuie asigurată include:

- Atomizoare tip Fontan (pentru spații interioare: subsoluri și casa scării).
- Generatoare de ceață termică (pentru spațiile verzi).
- Instalații speciale pentru pulverizare ULV (în volum ultra-redus).
- Cutii (găleți cu capac) pentru transportul momelilor toxice cu rodenticide.

Produse biocide

Operatorul are responsabilitatea asigurării produsele de combatere a vectorilor biologici așa cum sunt acestea cuprinse în lista aprobată prin Ordin al Ministerului Sănătății Publice.

- Pentru distrugerea larvelor de țânțari din subsolurile cu colecții de apă se vor utiliza larvicide sau alte produse similare cuprinse în lista aprobată prin ordin al Ministerului Sănătății Publice;
- Pentru distrugerea insectelor adulte din subsoluri și casa scării se vor utiliza piretroizi de sinteză în combinație cu organofosforate sau carbamați în concentrațiile indicate de producători;
- Pentru combaterea insectelor de pe vegetația spațiului public se va utiliza ca procedeu de aplicare ceața termică, ceața rece și/sau ULV, iar ca insecticide, produse indicate pentru procedeele amintite, în concentrația indicată de producător;
- Pentru combaterea rozătoarelor sinantropice (soareci, șobolani) localizate în rețeaua de canalizare se vor utiliza momeli toxice condiționate sub formă de cuburi parafinate, iar pentru subsolurile blocurilor de locuințe boabe cerealiere tratate cu anticoagulante sau momeli toxice sub formă de pastă.

Operatorul are obligația de a respecta cu strictețe forma, norma și modul de utilizare a substanțelor chimice și îi este interzisă comercializarea către persoane fizice a soluțiilor insecticide sau a

momelilor toxice.

Echipament de protecție

Operatorul are responsabilitatea de a asigura pentru personalul de intervenție echipament de protecție specific acțiunilor/intervențiilor desfășurate, conform normelor SSM specifice.

De exemplu: echipament compus din bluză cu glugă și pantalon (sau combinezon), cizme din cauciuc, mănuși din cauciuc, măști de gaze cu filtru universal (sau semi mască cu filtru universal și ochelari de protecție), antifoane pentru agenții D.D.D. care manipulează generatoarele de ceață termică.

Trusa medicală de prim ajutor

Operatorul are responsabilitatea de a asigura pentru fiecare formațiune de lucru dotarea cu o trusă medicală de prim ajutor, conform anexei 3 a Ordinului M.S.P. nr.427/2002.

Afiș de avertizare

Operatorul are responsabilitatea de a solicita D.S.P. Ialomita modelul afișului de avertizare specific intervenției pe care intenționează să o desfășoare și de al utiliza conform normelor specifice de avertizare a populației.

c) Etapa postoperațională

De regulă, acțiunile se vor finaliza cu un control entomologic efectuat de personalul abilitat din cadrul D.S.P. Ialomita pentru evaluarea eficienței operațiunilor executate.

Operatorul are obligația de a executa rapel pe suprafețele unde se mai constată prezența vectorilor. Principalele date privind programul de combatere se raportează prin grija D.S.P. Ialomita la Ministerul Sănătății. Procesul verbal de recepție al lucrărilor se va încheia între operator și beneficiar și va cuprinde în mod obligatoriu următoarele date: spații tratate, produse utilizate, concentrații tehnice de aplicare, garanția lucrărilor/operațiunilor. Procesele verbale vor fi verificate și semnate de către beneficiari, reprezentanți ai Primăriei Orasului Căzănești și/sau ai D.S.P. Ialomita.

5. TIPURI DE OPERAȚII, LOCUL ACTIVITĂȚII, MOD DE EXECUTARE AGREAT, FRECVENȚĂ, RESPONSABILITATE- conform tabelului de mai jos:

OPERAȚIE	Locul de desfășurare a activității	Mod de executare		Frecvența executării	Responsabilitate
		aerian	terestru		
DEZINSECȚIE	Clădiri ale instituțiilor publice aparținătoare primăriei:			Pentru combaterea țânțarilor se execută minim 3 tratamente pe an și ori de câte ori este nevoie, pentru spațiile comune închise ale clădirilor Pentru combaterea altor vectori dezinsecția se execută trimestrial și ori de câte ori este nevoie, în spațiile închise ale clădirilor	Operator autorizat contractat de autoritatea locală
	Sediul Primăriei		X		
	Remiza PSI		X		
	Casa de cultură		X		
	Fostul Salon de nunți		X		
	Sediul SPCLEP		X		
	Club sportiv din incinta stadionului		X		
	Clădire de producție		X		
	Clădiri ale altor instituții publice		X	Pentru combaterea țânțarilor se execută minim 3 tratamente pe an și ori de câte ori este nevoie, pentru spațiile comune închise ale clădirilor, la solicitarea administratorilor acestor clădiri; Pentru combaterea altor vectori dezinsecția se execută trimestrial și ori de câte ori este nevoie, în spațiile închise ale clădirilor, la solicitarea administratorilor acestor clădiri	
	Clădiri de cult		X		
Clădiri individuale/condomii		X	Pentru combaterea țânțarilor se execută minim 3 tratamente pe an și ori de câte ori este nevoie; pentru spațiile comune închise ale clădirilor, la solicitarea persoanelor fizice și juridice; Pentru combaterea altor vectori dezinsecția se execută: a) trimestrial și ori de câte ori este nevoie, în spațiile închise ale operatorilor economici cu profil nealimentar, la solicitarea acestora; b) lunar și ori de câte ori este nevoie, în spațiile închise ale operatorilor economici cu profil alimentar, la solicitarea acestora; c) numai la solicitarea persoanelor fizice cu destinația de locuință.		
Agenți economici cu profil alimentar/nealimentar		X			

	Canale și subsoluri		X	<p>Pentru combaterea țânțarilor se execută lunar în sezonul cald, cu excepția spațiilor închise ale unităților de învățământ; în aceste spații dezinsecția se execută semestrial</p> <p>Pentru combaterea altor vectori dezinsecția se execută:</p> <p>a) trimestrial și ori de câte ori este nevoie, în spațiile închise ale instituțiilor publice și spațiile comune închise ale clădirilor administrate de primărie;</p> <p>b) lunar și ori de câte ori este nevoie, în spațiile închise ale unităților sanitare, la solicitarea concesionarilor;</p> <p>c) semestrial, în spațiile închise ale unităților de învățământ</p>	
	Spatiu verde de la sediul primăriei	X	X		
	Aleea Parcului	X	X		
	Spațiu verde Casa de cultură	X	X		
	Stadion	X	X		
	Zone demolate/neconstruite	X	X		
	Liceul tehnologic corp B		X		
	Grădinița cu program normal		X		
	Liceul tehnologic corp A		X		
	Clădire internat		X		
	Atelier liceu		X		
	Magazie lemne liceu		X		
	Grup sanitar și CT liceu		X		
	Sală sport liceu		X		
	Spațiu verde Liceu tehnologic	X	X		
	Dispensar uman	X	X		
	Teren aferent zona blocuri	X	X		
Subsoluri uscate/inundate		X			
Platforma de colectare deșeurilor din zona blocuri		X			
DEZINFECȚIE	Platformă de colectare deșeurilor din zona blocuri		X	Se execută la solicitarea persoanelor fizice și juridice	Operator autorizat contractat de autoritatea locală
	Zone de depozitare neconforme		X		
	Unități de învățământ și sanitare		X		
	Agenți economici cu profil alimentar/nealimentar		X		
	În locuri în care există focare declarate care pun în pericol sănătatea oamenilor și a animalelor		X		
	Pe străzi și trotuare în caz de pandemie		X		
DERATIZARE	Clădiri ale instituțiilor publice aparținătoare primăriei:			<p>1. Pentru operatorii economici cu profil alimentar, nealimentar și asociații de proprietari, cel puțin o dată la trimestru și ori de câte ori este nevoie pentru stingerea unui focar;</p> <p>2. Pentru spațiile deschise din domeniul public și privat al UAT Căzănești, nu mai puțin de 2 tratamente/an;</p> <p>3. Pentru persoanele fizice, la solicitarea acestora și ori de câte ori este nevoie pentru stingerea unui focar</p>	Operator autorizat contractat de autoritatea locală
	Sediu Primărie		X		
	Remiză PSI		X		
	Casa de cultură		X		
	Fostul Salon de nunți		X		
	Sediu SPCLEP		X		
	Clubul sportiv din incinta stadionului		X		
	Clădire de producție		X		
	Clădiri ale altor instituții publice		X		
	Clădiri de cult		X		
	Clădiri individuale/condomii		X		
	Agenții economici cu profil alimentar/nealimentar		X		
	Canale și subsoluri		X		
Zone demolate/neconstruite		X			

	Spații verzi		X		
	Unități de învățământ și sanitare		X		
	Platforme de deșeuri		X		
	Subsoluri uscate/inundate		X		

În funcție de dinamica evoluției pe durata sezonului cald a populațiilor de insecte vectoare și de disconfort precum și a rozătoarelor sinantropice, implicit eficientizarea acțiunilor, se vor institui măsuri de combatere chimică în cadrul Programului unitar de acțiune de combatere a vectorilor.

Notă: Difuzarea Programului anual de combatere a vectorilor și dăunătorilor din Orasul Căzănești se realizează astfel:

1. pentru serviciile/compartimentele din Primăria Orașului Căzănești - Cabinet primar
2. pentru operatorii economici - birou impozite si taxe,
3. pentru Asociațiile de proprietari/blocuri- viceprimar,
4. pentru instituțiile de învățământ/unitati sanitare- cabinet primar

PREȘEDINTE DE SEDINȚĂ,

STELIAN TRAIAN

**Contrasemnează pentru legalitate,
Secretar General al UAT,
OANCEA GEORGETA**